

STRATEGIA 2035 TAUSTA-AINEISTO

OSALLISTAMINEN

VAMMAISNEUVOSTO

STRATEGIA 2035 TAUSTA-AINEISTO

Johdanto

Strategian luominen edellyttää yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kesken – päättäjien, kuntalaisten, kunnan henkilöstön, paikallisten yritysten ja muiden sidosryhmien kesken. Valintojen ja linjausten rinnalla on tärkeää, että syntyy yhteinen ymmärrys mahdollisimman laajasti kunnan poliittisessa ja ammatillisessa johdossa, toimialoilla, konserniyhteisöissä, henkilöstön sekä asiasta kiinnostuneiden kuntalaisten ja sidosryhmien keskuudessa. Yhteinen ymmärrys synnyttää sitoutumista ja sitoutuminen strategian suuntaisia tekoja.

Tässä aineistossa esitellään vammaisneuvostolle osallistamisen tuloksia. Vammaisneuvoston jäsenille lähetettiin sähköpostite kysely, joihin heillä oli mahdollisuus vastata ajalla 3.-15.11.2021. Vammaisneuvoston jäsenet esittivät arvionsa vammaisten oikeuksien toteutumisesta Riihimäellä ja toivat esille asioita, joita olisi tulevaisuudessa tärkeää huomioida vammaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja arjen sujuvuuden turvaamiseksi. Kyselyn taustana käytettiin Riihimäen seudun vammaispoliittista ohjelmaa, mikä on Riihimäen, Hausjärven ja Lopen kuntien yhteinen ja laadittu vuosille 2015-2020.

KYSELY RIIHIMÄEN KAUPUNGIN VAMMAISNEUVOSTOLLE

Kohderyhmä:	Riihimäen kaupungin vammaisneuvosto
Ajankohta:	3.-15.11.2021
Menetelmä:	Kysely sähköpostitse
Suunnittelu ja toteutus:	Riihimäen kaupunki

Kyselyn tulokset

Vammaisneuvoston jäsenet esittivät arvionsa vammaisten oikeuksien tämänhetkisestä toteutumisesta Riihimäellä sekä toivat esille asioita, joita olisi tulevaisuudessa tärkeä huomioida Riihimäellä vammaisten hyvinvoinnin edistämässä ja arjen sujuvuuden turvaamisessa. Erilaisia teemoja pyydettiin arvioimaan kouluarvosana-asteikolla 4-10.

Vammaisneuvoston jäsenten arviot oikeuksien toteutumisen osa-alueista vaihtelivat arviointiasteikon vaihtoehtojen välillä.

Riihimäen seudun yhteinen vammaispoliittinen ohjelma vuosille 2015-2020 oli osalle vammaisneuvoston jäsenistä tuttu (33%), osalle jonkin verran tuttu (33%) ja osalle ei lainkaan tuttu (33%). Vammaispoliittiset toimenpide-ehdotukset olivat toteutuneet kokonaisuudessaan vastaajien mielestä hyvin (50%) tai välttävästi (50%).

- Vammaispoliittinen ohjelma sisältää useita toimenpide-ehdotuksia. Minkä kouluarvosanan annat ehdotettujen toimenpiteiden toteutumiselle Riihimäellä (yleisarvosana)? **ka 7,0**

Esteettömyys

Näkemykset vammaisten mahdollisuudesta liikkua ja oleskella vapaasti vaihtelivat hyvän (33,3%), tyydyttävän (33,3%) ja kohtalaisen (33,3%) välillä. Myös näkemykset mahdollisuudesta käyttää erilaisia palveluita vaihtelivat hyvän (28,6%), tyydyttävän (57,1%) ja kohtalaisen (14,3%) välillä.

- Esteettömyys: mahdollisuus liikkua ja oleskella vapaasti **ka 7,0**
- Esteettömyys: mahdollisuus käyttää erilaisia palveluita **ka 7,2**

Äänioikeus

Vammaisten mahdollisuutta osallistua demokraattiseen prosessiin pidetään kiitettävänä (16,7%) tai hyvänä (16,7%). Kolmannes vastaajista kokee tähän olevan jopa erinomaiset mahdollisuudet (33,3%) ja vähintään tyydyttävänä tilanteen näkee kolmannes (33,3%).

- Äänioikeus: mahdollisuus osallistua demokraattiseen prosessiin **ka 8,5**

Itsenäisyys

Mahdollisuudet kohtuulliseen elämänlaatuun ja itsenäiseen elämään nähdään annettujen vastausten perustella melko vähäisiksi. Kohtalaisena tilanteen näkee 33,3% vastaajista ja tyydyttävänä 33,3% vastaajista. Muutama vastaaja kokee tilanteen olevan hiukan valoisampi eli hyvä (16,7%) tai kiitettävä (16,7%).

- Itsenäisyys: Mahdollisuus kohtuulliseen elämänlaatuun ja itsenäiseen elämään **ka 7,2**

Osallisuus

Näkemykset mahdollisuudessa yhdenvertaiseen osallistumiseen kuten koulutukseen, kulttuuriin, urheiluun ja matkailuun kokee hyväksi kolmannes vastaajista (33,3%). Tyydyttäväksi tilanteen näkee myös kolmannes vastaajista (33,3%). Loput kokevat asian olevan vieläkin huonommin eli kohtalainen (16,7%) tai jopa välttävä (16,7%).

Arviot yhdenvertaisista mahdollisuuksista osallistua yhteiskunta- ja talouselämään hajautuivat kohtalaisen (33,3%), tyydyttävän (16,7%), hyvän (33,3%) ja kiitettävän (16,7%) välillä.

- Osallisuus: mahdollisuus yhdenvertaiseen osallistumiseen koulutukseen, kulttuuriin, urheiluun ja matkailuun **ka 6,8**
- Osallisuus: yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskunta- ja talouselämään **ka 7,3**

Asuminen

Vammaisten mahdollisuudet päättää, missä, miten ja kenen kanssa asuu arvioidaan olevan kiitettävällä tai hyvällä tasolla 50%:n mielestä. Kolmannes vastaajista pitää tilannetta tyydyttävänä ja välttävä 16,7% vastaajista.

- Asuminen: mahdollisuus päättää, missä, miten ja kenen kanssa asuu **ka 7,3**

Syrjimättömyys

Vammaisten oikeus oikeudenmukaiseen ja kunnioittavaan kohteluun on vastaajista 50%:n mukaan vain kohtalaisella tasolla (kouluarvosana 6). Toinen 50% arvioi tilanteen olevan joko tyydyttävä tai hyvä.

- Syrjimättömyys: oikeus oikeudenmukaiseen ja kunnioittavaan kohteluun **ka 6,8**

Turvallisuus

Vammaisten oikeus olla suojassa väkivallan kaikilta muodoilta on kolmanneksen mielestä kohtalaisella tasolla (33,3%). Tyydyttäväksi tilanteen kokee puolet vastaajista (50%) ja kiitettäväksi tilanteen näkee 16,7%.

- Turvallisuus: oikeus olla suojassa väkivallan kaikilta muodoilta **ka 7,0**

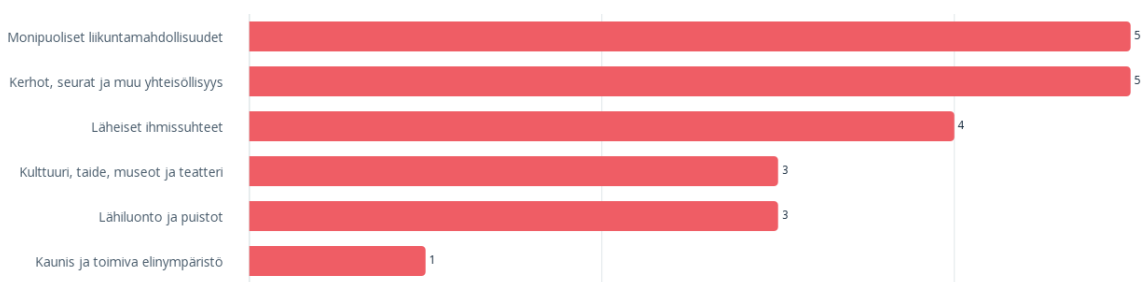
Vapaa sana vammaisten oikeuksien toteutumisesta

- Katurakentamisessa ja rakennustarkastuksessa tulisi esteettömyyteen ja saavutettavuuteen panostaa selvästi nykyistä enemmän
- Kaupungin kiinteistöistä ja kulttuurilaitoksista puuttuvat esteettömyyskartoitukset ja julkiset ohjeet saavutettavuudesta
- Digitaaliset palvelut uhkaavat syrjäyttää osan kuntalaisista liian vaikeaselkoisina. Kaikilla ei ole pääsyä ja taitoa digimaailmassa. Tähän liittyvää avustuspalvelua tulee kehittää

Hyvinvointi

Vammaisneuvoston jäsenten mielestä merkittävimmiksi vammaisten hyvinvointia edistäviksi asioiksi nousivat monipuoliset liikuntamahdollisuudet sekä kerho- ja seuratoiminta ja muu yhteisöllisyys. Myös läheiset ihmissuhteet, kulttuuri, taide, museot ja teatteri tuottavat hyvinvointia, samoin kuin lähiluonto ja puistot.

- Mitkä asiat koet merkittäväksi vammaisten hyvinvointia edistäviksi asioiksi?

Mistä Riihimäki tunnetaan vuonna 2035?

- Kaikille tasa-arvoisesti palveluita tuottava yhteisö
- Pienehkö, yhteisöllinen ja turvallinen asuinkunta
- Esteettömät ja viihtyisät kadut, kaikille liikkujille tilaa
- Hyvä julkinen liikenne ja kevyen liikenteen väylät
- Julkisten tilojen helppo saavutettavuus, myös kulttuuri ja harrastustilat. Pyrkimys asumisratkaisuihin, joissa voi asua mahdollisimman kauan
- Tiedottaminen on monipuolista ja tavoittaa kaikki asukkaat
- Nyt jo alkanut yhteisöllisyys syvenee, kukaan ei tunne jäävänsä yksin
- Toivottavasti esteettömästä kaupungista

Muita asioita, jotka tulisi ottaa huomioon, kun suunnitellaan vammaisten palveluita, hyvinvointia ja arjen sujuvuutta

- "Vammaisuutta ei tule nähdä marginaalina, vaan esteettömyys ja saavutettavuus tulee nostaa koko strategian läpitunkevaksi käsitteiksi robotisaation ja kiertotalouden rinnalle".
- "Olen huolissani DIGITAIKOTIEN asemasta. Digitaalisuus valtaa alaa kaikilla osa-alueilla. Se on hyvä ja varmasti toimiva ja yhdenvertaistava monilta osin. Kaupungin tulisi ottaa suunnittelussaan huomioon henkilöt joita digimaailma ei tavoita. Tiedottamista pitää monipuolistaa ja kaupungin sivujen osalta helpottaa"
- "Ratkaisu ei varmasti ole yksinkertainen, mutta syrjäytymisen estämiseksi tärkeää"
- "Rakentamisen suunnittelussa esteettömyyteen kiinnitettävä lisääntyvä huomiota, koska se on asia joka varmasti on hyvä kaikille asukkaille. Ehkä pieniltä tuntuvat seikat ovatkin helposti ne tärkeimmät. Esimerkiksi ulko-ovet, kynnykset, portaat, että edes pääset kotiisi, silloin kun käyttää apuvälineitä